

Ekologické faktory ovlivňující výskyt středoevropských vážek

Vážky jsou stále častěji používány jako indikátor stability vodních ekosystémů. Přesto zůstává vliv jednotlivých faktorů prostředí a geografických faktorů na jejich rozšíření neznámý. Cílem této studie je určit významné faktory určující populační hustotu a rozšíření vážek v České republice. Použita jsou data z kvadrátového rozšíření vážek v ČR zahrnující výskyt 70 druhů. Specifičnost biotopu je nejvýznamnějším faktorem ovlivňujícím rozšíření vážek na regionální úrovni. Druhy se specifickou vazbou na prostředí jsou vzácnější než biotopoví generalisté. Přesto nelze říci, že druhy, které mají nejužší nároky na prostředí, jsou vždy ty nejvzácnější. Preference nadmořských výšek a jejich rozpětí rovněž významně ovlivňují rozšíření vážek. Dalším významným činitelem je poloha vzhledem k areálu rozšíření druhu. Nebylo zjištěno, že by relativní schopnost rozptylu rozšíření vážek ovlivňovala. Nicméně, naše znalosti rozptylové schopnosti jednotlivých druhů jsou omezené; nelze vyloučit, že rozptylové schopnosti mohou přežívání druhů i jejich rozšíření ovlivňovat.

Využitelné výstupy:

Vážky jsou stále častěji používány jako indikátor stability vodních ekosystémů. Přesto zůstává vliv jednotlivých faktorů prostředí a geografických faktorů na jejich rozšíření neznámý. Cílem této studie je určit významné faktory určující populační hustotu a rozšíření vážek v České republice. Použita jsou data z kvadrátového rozšíření vážek v ČR zahrnující výskyt 70 druhů. Schopnost rozptylu byla rozlišena na čtyři kategorie - od extrémně stálých druhů po druhy s vysokou schopností rozptylu. Specifičnost biotopu znamenala počet typů biotopů ze stanovených 18 kategorií. Dále byl zkoumán vliv rozpětí nadmořských výšek, preferovaná nadmořská výška, poloha vzhledem k areálu, letové období, délka životního cyklu a velikost těla.

Specifičnost biotopu je nejvýznamnějším faktorem ovlivňujícím rozšíření vážek na regionální úrovni. Druhy se specifickou vazbou na prostředí jsou vzácnější než biotopoví generalisté. Přesto nelze říci, že druhy, které mají nejužší nároky na prostředí, jsou vždy ty nejvzácnější.

Druhy, které preferují výskyt ve vysokých nadmořských výškách, jsou vzácné, protože ve vyšších nadmořských výškách existuje nižší nabídka vhodných biotopů.

Preference nadmořských výšek a jejich rozpětí rovněž významně ovlivňují rozšíření vážek. Některé druhy jsou biotopovými specialisty, ale vyskytují se v širokém rozpětí nadmořských výšek - takové druhy by měly být považovány za vzácné ale ne ohrožené. Druhy na okraji areálu využívají úzké rozpětí nadmořských výšek a biotopů oproti druhům v centru areálu.

Nebylo zjištěno, že by rozšíření vážek bylo významně více ovlivněno některým životním stádiem, přestože většina vážek tráví většinu života jako larvy. Rozšíření nebylo ovlivněno letovým obdobím dospělců ani délkou larválního vývoje. Ten ovlivňuje rozšíření vážek patrně spíše na lokální úrovni.

Nebylo zjištěno, že by relativní schopnost rozptylu rozšíření vážek ovlivňovala. Nicméně, naše znalosti rozptylové schopnosti jednotlivých druhů jsou omezené; nelze vyloučit, že rozptylové schopnosti mohou přežívání druhů i jejich rozšíření ovlivňovat.

Grafické přílohy: [vazky1.jpg](#) [1]

 [vazky2.jpg](#) [2]

Zdroj: Harabis F., Dolny A. 2010: Ecological factors determining the density-distribution of Central European dragonflies (Odonata). *European Journal of Entomology* 107: 571-577.

<http://www.eje.cz/scripts/viewabstract.php?abstract=1568>

Zadal: Jiří Pokorný

URL zdroje: <http://forumochranyprirody.cz/ekologicke-faktory-ovlivnujici-vyskyt-stredoevropskych-vazek>

Odkazy:

[1] <http://forumochranyprirody.cz/sites/default/files/vazky1.jpg>

[2] <http://forumochranyprirody.cz/sites/default/files/vazky2.jpg>